Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII. Ч. 124. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 2-го ЛИПНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 2, 1985 No. 124. VOL. XCII.

СССР ТРИМАЄ ЗДОРОВИХ В'ЯЗНІВ У „ПСИХУШКАХ"

Ню Йорк. — Одного з п'ятьох політичних в'язнів у Совєтському Союзі тримають в психіятричних шпиталях, — інформує в науковому досліді „Фрідом Гавс" в Ню Йорку. Ця аналіза виявляє, що 166 совєтських в'язнів, котрі сидять по совєтських психічних інституціях, є цілком нормальними, психічно здоровими людьми. Їх перевезено до оцих шпиталів через їхні релігійні і політичні переконання. Ці в'язні становлять 19.8 відсотка із 835 совєтських політичних в'язнів, імена, біографії і місця арешту яких є невідомі на Заході. 669 в'язнів розкинено по концтаборах і тюрмах. Цю статистику зібрала Людмила Торн, яка є головою дослідчого центру, що займається наглядом і звільненням політичних в'язнів.

Подібний дослід опублікувала Л. Торн в 1983 році, в якім виявилось що із 1,100 в'язнів, 215 були заслані до совєтських „психушок". Із тих 215, які були в тюрмах в 1983 році, 132 ще сидять, а 34 доповнено новими. В'язнів заслано на 10, 15, 20, а в одному випадку аж на 37 років.

Із тих в'язнів, які недавно померли в психіятричних закладах і тюрмах, був Валентин Соколов. В. Соколов був поетом, який, маючи 58 років, 31 рік свого життя відбув в совєтських тюрмах, а потім помер у неволі. Ще один приклад — це Юрій Попов. Крім Ю. Попову було 27 років, його арештували за те, що він роздавав летючки з вимогою закінчити війну в Афганістані і знести смертну кару. Попова заслали до спеціяльного шпиталю для психічно хворих, і він донині там сидить. Обставини в тім шпиталі мають бути дуже суворі й жорстокі.

Окрім Попова і Соколова, сидять ще чотири журналісти, за те, що вони писали статті проти совєтського режиму. Валерій Тюрічев з Дніпропетровська, сидить по „психушках" від березня 1981 року. Тюрічев написав статтю про страшні економічні проблеми в Совєтському Союзі, і виявив своє незадоволення, що вивісив напис-плякат в Москві на якому було написано: „Гельсінкі-Белград-Мадрид =0". Від того часу, Тюрічев сидить в тюрмі на Сибірі. Нізамедтіна Ахмета засуджено за те, що він післав листа-протест на Мадридську конференцію. Володимир Герушний, якому минуло 55 років і який є визначним дисидентом, також засуджений. Герушний був редактором журналу „Розшук" і був членом не офіційної робітничої профспілки. Герушний є на засланні четвертий рік з „діягнозою" КГБ, що він „шукає за правдою". Анна Михайленко, учителька англійської мови, заохочувала українських дітей говорити по-українськи, а не по-російськи. Її засуджено і вона сидить в тюрмі в Казані від 1980 року.

Через те, що Совєтський Союз не друкує статистики щодо чисел політв'язнів і психіятричних інституцій та тюрем, „Фрідом Гавз" подає, що в СССР під теперішню пору є 835 в'язнів засуджених в 1984-85 роках, з того числа, 165 сидять в спеціяльних закладах КГБ для психічно хворих, а 89 сидять у звичайних тюрмах та у різних місцях. Причини чому їх засуджено і заслано подаються різні: писання статтей проти совєтського режиму, роздавання пропагандивних летючок, створення антисовєтських організацій, внесення прохань на дозвіл еміґрувати з СССР, спробу втечі тощо.

39 АМЕРИКАНСЬКИХ ЗАКЛАДНИКІВ ІЗ ЗАХОПЛЕНОГО ЛІТАКА TWA НА ВОЛІ; АДМІНІСТРАЦІЯ Р. РЕҐЕНА ЗАПОВІДАЄ ПОСИЛЕНУ БОРОТЬБУ З ТЕРОРИЗМОМ

Дамаск, Сирія. — Ливанські шііти, під тиском Уряду ЗСА і заходами багатьох інших запиряснених з Америкою держав світу та виразною посередницькою допомогою Сирії і тамошнього президента Гафеза ель-Ассада, нарешті звільнили 39 американських закладників і, передавши їх в руки репрезентантів Міжнародного Червоного Хреста для перевезення до Дамаску, столиці Сирії, звідки вони військовим транспортовим літаком полетіли на військову базу до Франкфурту в Західній Німеччині для медичної перевірки, зустрічей з офіційними представниками Уряду ЗСА, пресовими кореспондентами і, в першу чергу, з членами своїх родин, які вміжначі спеціяльним літаком компанії TWA прилетіли до Франкфурту.

Віцепрезидент Дж. Буш (перший зліва) вітає групу закладників на летовищі у Франкфурті.

На летовищі офіційно від імені Адміністрації вітав закладників віцепрезидент Джордж Буш, який якраз тепер перебуває на відвідинах в країнах Европи, а також високі представники амбасади ЗСА в Західній Німеччині, старшини армії та інші офіційні особи.

Президент Ронал Реґен, який поза кулісами, робив всі можливі заходи для звільнення закладників, висловив у Білому Домі задоволення з такого обороту справи і заявив, що ЗСА не спочиватимуть поки не буде привернена справедливість і не будуть покарані терористи відповідальні за вбивство одного військовика морської піхоти у Бейруті і шістьох американських громадян в Ель Сальвадорі. Очевидно, ані Р. Реґен, ані пізніше державний секретар Джордж Шулц, який відбув довшу пресову конференцію в Білому Домі, не прозраджували, яку саме відплату, Білий Дім має на увазі, якщо взагалі якась відплата під теперішню пору можлива, бо в руках, наприклад, шіітів знаходяться сім інших американських громадян, захоплених в полон раніше.

Покищо не встановлено, яку саме ролю у захопленні цивільного пасажирського літака компанії TWA, відіграв лідер одної з більших шіітських груп Набі Беррі. Чи він був спричинником самого акту захоплення літака і держання в полоні 39 закладників, чи тільки використав ситуацію для розголошення „справедливої" боротьби шіітів за свої права і підкреслення важливої ролі, яку вони, користаючись терористичними методами, можуть відіграти в майбутньому.

Позитивну рою, не виключно, що за апробатою Совєтського Союзу, відіграли сирійські урядові чинники, які тим самим відкрили собі шлях до наближення і евентуальних майбутніх переговорів з представниками американського Уряду.

Усі 39 закладників знаходяться в доброму фізичному стані і радіють, що Уряд Президента Р. Реґена прийняв саме таку, а не іншу, наприклад, військову тактику для звільнення закладників, яка могла закінчитися трагічно для багатьох з них. Запитані кореспондентами представники Адміністрації у Вашінгтоні, зокрема Дж. Шулц і Роберт-МекФарлейн, головний дорадник Президента для справ крайової безпеки заявили, що Сирія, яка є тепер одинокою реальною силою в Ливані, також побоювалась військових акцій ЗСА і Ізраїля.

Покищо закладники на волі і ціла країна очікує їхнього приїзду до ЗСА, в першу чергу родини виставлених на небезпеку осіб на протязі 17 днів. Уряд Р. Реґена натомість задержав свою обіцянку не вести жадних переговорів із терористами і не обіцяти їм нічого в заміну за звільнення американських громадян.

ЗАКІНЧИВСЯ СУД НАД СОВЄТСЬКИМИ ШПИГУНАМИ

Лос Анджелес. — Закінчився суд над совєтськими еміґрантами Свєтланою і Ніколаєм Огородніковими, які займалися шпигунством на користь Совєтського Союзу. Суд тривав десять тижнів.

Минулого тижня Огороднікови признали себе винними в шпигунстві на користь СССР. 34-річна Свєтлана Огороднікова була засуджена на 18 років тюремного ув'язнення, а її 51-річний чоловік Ніколай — на 8 років. Якщо б вони не визнали себе винними, їм загрожувало тюремне ув'язнення до кінця життя.

Засуджені можуть просити про умовно-дострокове звільнення після того, як відбудуть третину терміну.

Під час судового засідання Н. Огородніков першим встав і визнав себе винним, заявивши: „Я не боюся американської в'язниці".

Як заявив адвокат, до приїзду в ЗСА, в 1973 році Огородніков працював у Києві шофером таксі, відсидів у совєтській тюрмі 15 років.

Захист С. Огороднікової будувався на тому, що вона була не лише совєтською шпигункою, але й помагала ФБІ, будучи ніби його неофіційною інформаторкою з питань, що стосуваліся життя совєтських іміґрантів у Лос Анджелесі.

Визнаючи свою вину, Огороднікова заявила, що вона розуміє висунуті проти неї обвинувачення і погоджується з заявами, які її адвокат зробив на суді. Адвокат твердив, що працівники КГБ під час візити Свєтлани Огороднікової до Совєтського Союзу в 1983 році примусили її відновити відносини з іншим агентом ФБІ, Джаном Хантом, який, виступаючи свідком в суді, сказав, що він намагався завербувати Огороднікову як неофіційного інформатора ФБІ.

Далі адвокат сказав, що під час наступної візити Огороднікової до СССР в червні 1984 року КГБ продовжував вимагати, щоб вона погодилася працювати на совєтську розвідку. Адвокат твердив, що агент ФБІ Річард Міллер дав співробітникам совєтського консуляту в Сан Франсіско письмове зобов'язання зустрітися з агентами совєтської розвідки.

Що стосується Р. Міллера, то проти нього висунуто обвинувачення за отримання від совєтських шпигунів 65,000 долярів за секретну документацію і за те, що він погодився на пропозицію С. Огороднікової поїхати з нею до Відня на зустріч з агентами КГБ.

48-річний Міллер, який одружений і має восьмеро дітей, характеризуючи Свєтлану Огороднікову, називав її „п'яницею і недалекою", але додав, що коли мова заходила про отримання від нього інформації, вона зразу ставала „серйозною і досить розумною".

Міллер заявив, що він невинний і що він намагався проникнути в сіті совєтського шпигунства, щоб допомогти ФБІ.

В липні розпічнеться літній сезон в Гантері

Гантер, Н. Й. — Празник св. Івана Хрестителя відбудеться тут, 7-го липня 1985 року. Служба Божа буде о годині 10:00 ранку, а приспівувати буде хор з Йонкерсу під диригентурою д-ра Олега Сохана. Після Служби Божої буде відкриття образотворчої мистецької виставки в Гражді. Мистці котрі братимуть участь у виставці це: Богдан Божемський, Ярослав Вижницький, Яків Гніздовський, Єлава Ґеруляк, Богдан Доманик, Ольга Дядинюк, Ірена Гуманюк-Зєлик, Едвард Козак, Ярема Козак, Юрій Козак, Любомир Кузьма, Софія Лада, Людмила Морозова, Михайло Мороз, Микола Неділко, Богдан Певний, Наталія Погребінська, Рома Бабюк-Рейне, Галина Титла, Богдан Титла і Тарас Шумилович. Після відкриття програми відбудеться празниковий обід в долішній залі Гражди. Через літній сезон, буде відкрита крамниця народного мистецтва „Аркан" у Гражді під зарядом Христини Певної.

Нове про українсько-ватиканські взаємини

Рим (ОУПС). — Тут на сторінках „Богословії" (т. 45, ст. 1-63) опубліковано нові матеріяли про взаємини між Українською Народньою Республікою й Ватиканом у роках 1918-1921, зібрані о. д-ром І. Хомою в місцевих архівах, а зокрема в архіві УКУ в Римі. Автор розвідки в оперті на ці матеріяли, а теж частково на основі попередніх праць П. Карманського, Е. Лукасевича, Є. Онацького й В. Трембіцького, детально обговорює історію української дипломатичної місії при Ватикані, аналізує нові документи про діяльність графа Мих. Тишкевича, як про голову місії УНР, а також про його наслідників (тимчасово): проф. Д. Антонові та й опісля князя Івана С.М. Токаржевського - Карашевича й о.Ф.К.Бонна, згадує про те, що „16-го червня 1919 року державний секретар кардинал П. Гаспарі, з доручення Папи (Бенедикта ХУ), в письмі до Голови Директорії УНР, Головного Отамана Симона Петлюри, визнавав УНР як суверенну державу та дав вислів симпатії Ватикану до нової держави" (стор. 33). „13-го лютого 1920 року Папа найменував Апостольським Візитатором в Україні о. Джованні Дженоккі" (там же).

Об'єктивно опрацьована, переконливо документована й догливно аналізована розвідка о. Хоми — нове слово в історії української дипломатії з доби всеукраїнської державности 1919-20 років. Значення її ще у тому, що сучасні московсько-большевицькі борзописці або викривлюють українсько-ватиканські зв'язки або — коли йде про УНР — промовчують їх зовсім.

Протестують проти крамниці на місці „Орхідеї"

Ню Йорк. — В ночі із понеділка, 24-го червня ц.р., на вівторок, 25-го червня, невідомі прихильники українського ресторану „Орхідея", який з приводу сильного підвищення чиншу мусів зліквідувати своє приміщення на розі 9-ої вулиці і 2-ої Авеню в Ню Йорку, запротестували проти крамниці з морозивом, що має внедовзі бути відкрита на тому місці.

Прохожі мусіли оминати веслики „повені" помаранчевої фарби, якою помальовано хідника,на шибах крамниці появилися розмальовані серця та квіти. На Другій Авеню видніє напис в англійській мові „Бойкот".

Крамниця з морозивом вже готова для відкриття, а поруч ідуть роботи для відкриття іншої крамниці на місці відомої всім українським крамниці „ЕКО".

В СВІТІ

ТАЇЛЯНДСЬКА ПОЛІЦІЯ і секретна служба ЗСА оголосили про арешт фальшивомонетників, які наводнили країни Південносхідньої Азії фальшивими американськими долярами. Недавно у Бангкоку поліція напала на штабквартиру фальшивомонетників і заарештувала їх, завершивши тим самим погоню за ними, що тривала сім років. За словами керівника таїляндських детективів, конфісковані при арешті злочинців фальшиві доляри були зроблені „на високому рівні".

В'ЄТНАМСЬКИЙ УРЯД ДАВ дозвіл 150-ом дітям, народженим в'єтнамками від американських вояків під час В'єтнамської війни, виїхати на Філіппіни з тим, щоб з часом вони могли переїхати до ЗСА. Дітей супроводжують 220 родичів. Лише невелика частина цих дітей поселиться в родинах своїх батьків. Більшість приєднається до родин своїх в'єтнамських родин, які мешкають уже в ЗСА. Починаючи з вересня 1982 року з В'єтнаму до ЗСА прибула 2,691 дитина американських вояків.

ПРЕЗИДЕНТ САЛЬВАДОРУ Хозе Наполеон Дуарте заявив, що спеціяльний відділ сальвадорської поліції, підготовлений інструкторами ФБІ, почав пошуки вбивць чотирьох американських морських піхотинців.

РЕЧНИК МІНІСТЕРСТВА закордонних справ Китаю повідомив, що найближчим часом комуністичний Китай підпише з Совєтським Союзом торговельний договір на п'ять років. Це буде ще одним доказом потеплиння відносин між двома великими країнами. Речник міністерства сказав також, що обі сторони прийшли до єдиної думки про необхідність відновити консуляти в Шанхаї і Ленінграді, які були закриті в середині 60-их років.

ПОЛЬСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР Войцех Ярузельскі відкрив у вівторок, 25-го червня, триденну сесію Ради економічної взаємодопомоги і закликав до більш тісної співпраці між країнами комуністичного бльоку, що входять до цієї організації. В сесії брали участь прем'єр-міністри всіх країн Варшавського договору. Совєтську делегацію очолював голова ради міністрів СССР Ніколай Тіхонов. Головною метою сесії було виробити 20-річний плян співпраці перед „загрозою мирові зі сторони імперіялізму", як сказано у повідомленні польського пресового агентства ПАП.

ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ ЗСА Джордж Буш заявив, що, на його думку, Голляндія погодиться розмістити на своїй території американські крилаті ракети. Голляндія є останньою з п'яти країн НАТО, яка погодилася на розміщення ракет.

ПОЛІТИЧНІ ОБСЕРВАТОРИ багатьох країн світу повідомляють, що за останні тижні кораблі совєтського військово-морського флоту ведуть себе значно активніше у всіх районах світового океану. Минулого тижня совєтські атомні човни вперше появилися в районі Бермудського трикутника, недалеко від американської військово-морської бази, розміщеної на острові Бермуда. Всього минулого тижня було зареєстровано 14 „контактів" з підводними човнами, які, на думку американських спеціялістів, можуть належати лише совєтській військовій флоті.

ЕСПАНСЬКА ПОЛІЦІЯ заарештувала двох палестинців, які, як повідомляє тижневик „Камбійо 16", в квітні цього року підклали бомбу в ресторані. В результаті вибуху загинуло 18 осіб і 82 — були поранені, серед них 15 американських вояків з військово-повітряної бази „Торрегон", розміщеної недалеко від Мадриду.

БРИТАНСЬКІ СТАТИСТИКИ підрахували, що курці щороку витрачають в Англії майже 172 більйони сірників, а в їх запальничках згоряє понад 1,000 тонн бензини і газу, що дозволило б літакові „Боїнг-747" облетіти навколо земної кулі приблизно 100 разів. А витрачена кількість сірників могли б подолати віддаль від Землі до Місяця.

НА СОЮЗІВЦІ КВІТИ ВІТАТИМУТЬ ГОСТЕЙ І ПРИНАГІДНИХ ВІДВІДУВАЧІВ

Керґонксон. (О.К.). — Напевно кожний із читачів „Свободи" бачив не один раз у фільмах виструнчені ряди служби перед входом до готелю чи іншої будівлі, які вітають приїздних гостей.

Хоча на Союзівці такого немає, але коли гості приїздять тепер на свій вакаційний відпочинок, їх цього року вітатимуть преґарні ряди ряди виструнчених різнокольорових квітів, які з вимовою дбайливістю посадили на усіх квітниках Софія Шпак і Анна Кряк із штабу працівників Союзівки.

І так квіти, замість членів того штабу, що по вуха зайнятий своїми обов'язками вітають кожного приїжджого і настроюють радісно та привітливо до ґрядучих вакаційних днів.

Таким настроєм Союзівка розпочинає свій сезон вповні готова на „наїзд" гостей, яких заповідається цього літа багато.

Про це довідуємося, зайшовши до бюра адміністратора Івана Рабкевича, що разом із Вірою Ґосвич тримає в руках цілу велику машину господарства Союзівки. У розмові з ними, яка переривається часто різними справами, що не терплять проволоки, довідуємося, що сезон заповідається добре і вже тепер є понад 70 відсотків кімнат зарезервованих, аж до Дня Праці, який, як звичайно вже вповні зайнятий, як найбільше популярний кінець тижня серед гостей, з'єднаний із спортовими та іншими акціями та імпрезами й багатою різноманітною мистецькою програмою.

Управитель Союзівки Іван Рабкевич і керівник канцелярії Віра Ґосвич.

Але і пізня весна була дуже ... рухлива, інформує нас ... Рабкевич. Цілий ряд з'їздів як, наприклад, Українських Кредитівок, з'їзд сеньйорів, регіональні з'їзди станиславівців, мешканців таборів в Реґенсбурзі, а рівночасно з Днем Батька, 16-го червня з'їзд абсольвентів гімназії СС Василіянок, у 50-річчя матури, і зустріч т. зв. „Суз-клюбу".

В часі найгарячішого (не лише температурою, але і кількістю праці) сезону, ви...

(Закінчення на стор. 4)

35-ЛІТТЯ РАДІОПРОГРАМИ

Піттсбурґ, Па. — Відбудеться прогулька пароплавом по піттсбурзьких ріках тут, в неділю, 14-го липня ц.р. від години 2-ої до 5-ої по полудні. Прогулька відбувається з нагоди 35-ліття української радіопрограми у Піттсбурзі. Директором програми є інж. Михайло Комічак. Вступ — 10 дол. з персони. Пригравати буде оркестра п. Григорія Ковалів. Квитки можна замовити телефонічно (412) 281-1900, або писати на адресу: Україн... Pittsburg, Pa. 15230.

В АМЕРИЦІ

ВЕЛИКОЮ БІЛЬШІСТЮ голосів Палата Репрезентантів прийняла нову пропозицію закону, яким можна б було американських військовиків, що шпигують на користь інших держав, засуджувати на кару смерти. Такий закон став тепер актуальний, коли вийшла наяв велика шпигунська афера, в якій член американських морських військ понад 20 років передавав таїні документи до СССР і втягнув до цієї праці свого сина та брата.

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ЗА урядовий бюджет Дейвід Стокмен заявив, що бюджет має такий недобір, що треба буде поробити драстичні заходи на його покриття. Одним із таких драстичних потягнень він уважає підвищення загальних податків.

АМЕРИКАНСЬКІ ДОСЛІДНИКИ відкрили новий ген у вірусі, що є причиною смертельної недуги АЙДС. це відкриття допоможе до дальшого пізнання перебігу і причини недуги, а з тим і до її лікування.

ПРОВІД МОРСЬКИХ військових частин формально поставив головного хірурга військової лікарні в Бетесді, Меріленд під оскарженням, що він із-за свого браку лікарського знання спричинив смерть чотирьох людей, які піддалися операції серця. Крім того його обвинувачують за 28 випадків операцій, до яких він не мав лікарського вишколу. Якщо його засудять він може одержати 26 років важких робіт і викинення з армії.

В НЮ ЙОРКУ ПОВЕРНУЛИСЯ до праці готелеві робітники після 27 днів страйку. Вони одержать тепер підвищення платні на 23 відсотки у наступних п'яти роках, як також різні привілеї на випадок недуги та щодо відпусток. Страйкуючі прийняли закінчення і підвищення платень з великою радістю.

В ПАЛАТІ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ перейшов більшістю голосів додаток до закону, яким буде дозволено співпрацювати цивільним і військовим урядовцям у розшуках за наркотиками, які находяться або перевозять їх американські військовики, зокрема на військових кораблях. Цей додаток до закону поставив і за нього боровся член ... жертвою наркотиків і помер на 22-му році життя.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" — P.O. Box 346 — Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Пімста чи стриманість?

Під таким заголовком появилося число поважного американського політичного ілюстрованого журналу ,,ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 1-го липня 1985 року. Але таке поставлення справи ,,Пімста чи стриманість" породжує сумніви: чи воно правильне, чи йдеться тут про якусь кривду або образу, яка вимагає пімсти або стримання, чи пак терпеливого вибачення? Мабуть правильнішим є підхід іншого однаково поважного журналу ,,Тайм", також з дня 1-го липня ц.р. Майже ціле число того журналу присвячене теж найактуальнішій справі в'язнення в Ливані 40-ка американських громадян, схоплених над летовищем в Атенах мусулманськими терористами. Цей інший підхід характеризує теперішню ґегенну, що її переживають 40 невинних американців в руках терористів в Бейруті, як міжнародну проблему, яка налягла безпосередньо на Америку своїм найважчим тягарем, але насправді є проблемою історичної ваги й на далеку мету і тому вимагає плянової, спокійної, розсудливої аналізи і такої ж плянової розв'язки. ,,Тайм" стверджує, що ,,Одним із силових чинників Реґена у такому моменті, як оцей, є його надзвичайна здатність тримати під контролею свій темперамент". Але Реґен і гурт його найближчих співробітників-дорадників, які вміють спокійно перевірювати всі ,,за" і ,,проти" всіх можливостей, які вели б до звільнення в'язнених у Бейруті американців, здають собі водночас справу, що не можна і не вільно дозволити міжнародному тероризмові в безконечність допускатися злочинів схоплювання літаків, схоплювання на вулицях людей, висаджування в повітря американських вояків у їхньому сні під час миролюбної місії, шантажування американської великодержави і глузування із вселюдської культури й цивілізації. Такий стан не може продовжуватися і його не можна і не вільно толерувати. Тут не йдеться про пімсту і не йдеться про таку раптову реакцію, керовану чуттям, яка тільки спонукала б терористичних фанатиків продовжувати своє злочинне діло — саме під гаслом пімсти. Тут ідеться про радикальне викорінення того зла.

І ,,Тайм", який завжди схиляється радше до лібералізму, ані ж правого радикалізму, в даному випадку правильно вказує на прецедент з Ґренадою: як Реґен зумів знівечити тамошній комуністичний режим несподіваним рішучим збройним наскоком.

Стриманість і терпеливість, яку тепер проявляє Реґен, диктована острахом за життя 40-ка американських громадян. Але одверте проголошення Вашінґтоном можливости заблькувати порт у Бейруті як також знищити тамошнє летовище — це були б вже воєнні дії, в яких не було би невинних жертв з-посеред страдального ливанського цивільного населення, де від років існує стан війни всіх проти всіх. Реґен свідомий, що американському президентові не вільно придивлятися пасивно, як розвинуться події і ждати, ,,що буде далі". Реґен не боїться долі свого попередника Джиммі Картера, який програв перевибір на другу каденцію головно в наслідок історії з 52-ма американськими закладниками в Ірані, бо Реґен більше не буде кандидувати, закінчивши свою другу каденцію. Але він не може відійти з такою самою опінією безділля у справі в'язнених на чужині американських громадян, з яким перейшов до історії Картер.

Міжнародний світ, мабуть, знає це і відчуває. Знають це ті чужинецькі державні мужі, які мали нагоду краще пізнати Роналда Реґена, як задивлені на іранського аятоллу Хомейні ливанські шііти. Тому існує поважна, оперта на логіці, надія, що криза з теперішніми закладниками в Бейруті закінчиться мирно й позитивно в наслідок інтервенції різних закордонних чинників. Але при розгляді міжнародних подій і таких складних проблем, як теперішня, не можна бавитися у ворожбитство. Не є виключені різні можливості. Не є виключені несподіванки, що їх не всилі передбачити ніякий коментатор. Одно певне добро: у кермі американського державного корабля стоїть тепер людина, яка має найкращі особисті кваліфікації перевести цей американський корабель щасливо й безпечно почерез найбільшу хуртовину й почерез найвищі хвилі.

Микола Бараболяк

ПРО ДВОХ ,,ПРИЯТЕЛІВ"

Жили вони як брати ріднесенькі — старший брат із молодшим. Старший був багатий, знатний, а молодший щойно пробивався в життя. Пробиваючись у життя, він, той молодший, не все діяв раціонально. Робив багато помилок. А старший покривав ці, помилки. Мав через те чимало прикростей, але все виправдував молодшого і у всякій потребі виручав його.

Атака Ізраїля на Ливан у 1982 році, щоб виполоти там палестинців була одною у шерегу помилок. Поминувши те, що згинуло в ній 654 вояки Ізраїля, не згадуючи тисячі поранених, Ізраїль своєю непродуманою, безшабашною політикою супроти місцевого населення придбав собі на північному кордоні нового ворога — шіітів. Досі вони були прихильні до Ізраїля. Вітали в 1982 році колони ізраїльського війська, бо мали по вуха палестинців, яких вони зразу прийняли в комірне як покривджених братів-мусулманів, а які відтак зачали поводитись на землі шіітів наче б вони, а не ливанські шііти були хазяїнами на цій землі. Ізраїль замість трактувати місцеве шіітське населення з увагою і приязно, і, зліквідувати військову силу палестинців, залишити Ливан, господарив там три роки, а місцеве шіітське населення зазнало чимало утисків, наче б вони були тим первісним ворогом Ізраїля, на якому Ізраїль мав би причину мститись. І так Ізраїль зробив собі нового ворога з тих, які досі його ворогами не були.

А ворог той — ще більш завзятий і непримиримий як горстка палестинців, які загрожували Ізраїлеві з півночі. Шііти жахливі фанатики, куди більші від палестинців. Свідомий того фанатизму, Ізраїль, відступаючи з Ливану, загорнув більш тисячки молодих шіітів, серед яких могли бути елементи потенціяльно ворожі до Ізраїля. Це була можливість, але більш промовляє за тим, що шііти свідомі сили і безсердечности Ізраїля, не чіпатимуть Ізраїля спокою ради, бо дуже вони були постраждили за три роки окупації. Ізраїль забрав тих закладників із порушенням принципів міжнародного права. Кривда діялась шіітам, а старший брат потурав. Відмовлявся осудити дії молодшого брата, навіть в умовах, де на форумі Об'єднаних Націй опінія цілого світу була проти молодшого брата. До тієї міри той старший брат був льояльний і вірний молодшому.

А шііти спостерігали це братнє відношення і стали обвинувачувати старшого брата, й ідентифікувати обох братів-приятелів. Вони глибоко відчували кривду, яку їм зроблено, забравши їхніх братів до Ізраїля. Свідомі того, що у них нема іншої зброї, щоб добитись звільнення їхніх братів, вони, бачачи, що леґальність і моральні принципи топчеться, якщо йдеться про їх права, взялись за діло ще гіршим безправ'ям поборювати їхню кривду. Напали на американський літак — відома афера лету з літаком TWA. Жорстокий то спосіб, його морально не виправдаєш, бо невинні люди терплять, і то дошкульно терплять!

Американці не загорнули з Ливану понад тисячки молодих людей як потенціяльних ворогів. Зробив це Ізраїль, а Америка потерпіла. Нема загрози для Ізраїля, не їх закладники загрожені. Америка не може, не наражуючи свій престиж, переговорювати з терористами. Ізраїлеві ж не треба переговорювати, бо проти них нема погрози. Вони впевняють, що мали на меті звільнити тих шіітських закладників. Чому ж би їм не зачати звільнювати закладників і так витягнути — приятеля-Америку з дуже важкого становища? Вчора військовий міністер Ізраїля Рабін, на відомій програмі ,,Найтлайн" ноншалянтно і задиркувато каже: ,,Хай нас Америка попросить, щоб ми то зробили!" Так говорить той молодший брат — приятель, якому старший брат став тільки разів у пригоді...

Не прикре це ? А може більш як прикре ?... Чому той нарід так залюбки множить ворогів? Ось хоч би і наш казус. Ми ніколи не були їх ворогами, а останніми часами вони так нагально напали на нас і то за події, які так давно прогули в історії...

Іван Боднарук

СУМНИЙ ЮВІЛЕЙ НАШОЇ СТРАДАЛЬНОЇ ЦЕРКВИ

Сорок років тому почалась кривава Голгота Української Католицької Церкви. Довго виношувані диявольські пляни в Кремлівських мурах почали реалізуватися у квітні 1945 року, тобто майже рік після другої окупації Західньої України большевиками. Важко перелічувати всі ті злочини, що їх вчинила Москва супроти нашого народу й нашої Церкви.

Великий Митрополит Андрей Шептицький передбачав важкі часи для нашої Церкви. Тому своєю невтомною працею підготовив до цього священиків, вірних і своїх безпосередніх наслідників. Бачачи вже тоді у своїй візії наше важке майбутнє, він вибрав на свого наслідника людину тверду у вірі, непохитну характером та готову на мучеництво.

Дозволивши похоронити Митрополита Андрея з найбільшими почестями й парадами, большевики негайно почали нагінку на Українську Католицьку Церкву. В перших днях квітня 1945 року у львівській газеті ,,Вільна Україна" появилася стаття аґента НКВД Володимира Росовича п.з. ,,З хрестом чи з мечем", в якій він брутально накинувся на покійного Митрополита й на цілу Українську Католицьку Церкву. Цю статтю поширили у формі окремої брошури й передано в радіо. За п'ять днів прийшов арешт Митрополита, владик і священиків. Так почалася мартирологія нашої Церкви, що триває досьогодні.

Насильне перетягнення з Унії на православ'я під Росією мало ту саму остаточну ціль, а саме російщення католицької митрополії. Так було за царя Миколи I (Семашко 1839 р.), так було за Олександра II (Попель 1875 р.), так було за Першої світової війни в Галичині, цебто російщення католицької галицької митрополії, так є і тепер за совєтського режиму.

Після появи статті Росовича вже 11-го квітня 1945 року арештовано Митрополита Сліпого й увесь єпископат. Ціль того була: обезголовити УКЦ і підготовити ґрунт під її ліквідацію. Заарештованим зробили закид коляборації з нацистами, зв'язків з українським підпіллям, доносів, участи у творенні Дивізії ,,Галичина", хабарництва, розпусти тощо. Єдиним ієрархом УКЦ на матірних землях, що врятувалися від большевицької неволі, був львівський Єпископ-помічник Іван Бучко, який у час війни перебував на Заході, і адміністратор Лемківщини, митрат Олександер Малиновський, який у час переселення населення Лемківщини вирвався за допомогою українського підпілля на Захід. Перемиський Єпископ Йосафат Коциловський і його помічник Григорій Лакота жили на території прилученій до Польщі, отже, НКВД у порозумінні з польською владою арештувало їх кілька місяців пізніше, 19-го вересня 1945 року.

Розправившись із владиками в Галичині, ворог пішов і далі. Два роки пізніше виарештували єпископів на Закарпатті, в Румунії, на Буковині, на Мадярщні та Юґославії. Потім зорганізували большевики Ініціятивну групу по возз'єднанню Греко-Католицької Церкви з Русскою Православною Церквою, до якої увійшли д-р Гавриїл Костельник, парох Преображенської церкви у Львові, Антін Пельвецький, генеральний вікарій перемиської епархії, і Михайло Мельник, представник станіславівської епархії. До Ради Комісарів УССР вони внесли петицію 28-го травня 1945 року. Вже 23-го лютого 1946 року відбувся з парадою перехід греко-католицьких священиків на православ'я.

Опісля під гомін дзвонів усього Львова голосами 235 присутніх проголошено ліквідацію Берестейської Унії з 1569 року, схвалено відірвати УКЦ від римської Церкви, повернення до прадідівського православ'я і возз'єднання з Російською Православною Церквою. На цьому так званому Львівському Соборі, який був скликаний органами НКВД, не було ні одного католицького єпископа. Коли взято до уваги, що Галицька Провінція мала майже 3,000 священиків, то участь у тому ,,соборі" 216 священиків, зігнаних НКВД, була таки дуже мала. Пельвецький і Мельник не могли репрезентувати Української Католицької Церкви, бо в моменті скликання ,,собору", вони були вже православними владиками. Отже, на ,,Львівському Соборі" не було ні одного католицького владики.

На опорожнені католицькі епархії московський патріярх назначив православних єпископів. Для львівської і тернопільської епархії назначено А. Пельвецького, для Дрогобиччини й Самбірщини М. Мельника. Папа Пій XII в енцикліці ,,Орієнталєс Еклєзіяс", проголошеній 15-го грудня 1953 року, звернувся до цілого християнського світу в обороні українських єпископів. Але світ, включно з Ватиканом, прийняв мовчки те насильство. Собор Російської православної Церкви в 1971 році в Загорську під Москвою вславився присутністю на ньому ватиканської делеґації з кардиналом Віллебрансом на чолі та мовчанкою тієї делеґації, коли собор ,,канонічно" ліквідував Католицьку Церкву в Україні і в цілому СССР. Коли ленінґрадський митрополит Нікодим відвідував Папу Павла УІ, то сам Папа доручив нашому Верховному прийняти Нікодима на авдієнцію. На цій авдієнції Нікодим відкидав акцію Верховного щодо українського патріярхату, мовляв він не має території.

Не зважаючи на великі жертви й постійні переслідування, український католицизм в Україні далі існує.

Маємо дуже багато доказів на існування Української Католицької Церкви в катакомбах. Деяка частина католиків ніби приєдналася до існуючої Православної Церкви, бере участь у Богослуженнях, хоча у дусі вони залишилися католиками і зберігає свої давні практики. УКЦ належить до найбільше заборонених Церков у СССР. Але 40 років проминуло, а вона все таки не піддалася насильству.

Російська Православна Церква, що увійшла в незаконний спосіб у союз з комуністичним урядом, вкрилася ганьбою за акт ліквідації УКЦ в 1946 році. Сьогодні у наслідок політики совєтського уряду багато українців стали відвідувати польські костели, яких раніше ніколи не відвідували. Деякі відправляють Богослуження потайки по хатах.

З НОВИХ ВИДАНЬ

Роман Кухар

З нагоди виходу десятого тому поезій Ю. Буряківця

Юрій Буряківець. ,,Рідного краю галузка". Вибір з поетичних збірок. В-тво ,,Вільна Думка", Ню Йорк, 1985. Портрет автора, світлини поета, поетового батька, матері й брата в тексті. Обкладинка мисткині Дороти Ш. Фолі, репродукції наголовкових сторінок збірок поезій. Ст. 452.

Вихід десятого тому поетичного доробку Юрія Буряківця — це літературна подія, і то не лише в нашій еміґраційній поезії. Туди бо, в комплекс його багатющої поетичної творчости, входять кількадесятрічний особистий зріст замітної поетичної статури, поширення, в українському й універсальному розумінні, його творчої тематики, доглибинний підхід поета до історії свого народу, поетично-філософське осмислення сутности його буття.

Творчість поета Буряківця визначається не тільки своєю безприкладною плодючістю (кожен з його принаймні п'яти томів поезії перевищає 200 сторінок друку книжкового формату), але ще більше наснагою його образного поетичного мислення, шириною тематичного закреслення, пов'язаністю історичного нахилу його думки з відзивністю на на питання сучасного. Про Ю. Буряківця можна сказати — не він фізично й інтелектуально пише поезію, а поезія органічно промовляє з естетично-світоглядового складу його духовости. Юрій Буряківець, як малохто з наших літераторів, безумовно поет з переконання й духової потреби.

На десятий том його поетичних здобутків складаються підсумки вершкових зльотів його творчости, з 1940 -1960-их років, а саме вибір зі збірок ,,Слово про Україну", 1946, ,,До вершин духа", 1948, ,,Зірниці", 1950, ,,Виноградник", 1956, та збірки поезії з 1960-их років ,,Серця палкого тепло", ,,Листки соняшника" й ,,Перелоги". Туди не увійшли більші твори Буряківця з 1980-их років, як епос ,,Рум'яний Влес", 1982 (452 ст.) та збірка поезій з різних періодів, ,,Мого життя межінь", 1984 р. (638 ст.).

Буде доречно згадати, що Юрій Буряківець у своєму творчому горінні знайшов час і снагу між короткими проміжками своєї заробіткової праці і на прозову творчість. З-під його невтомного пера вийшов роман у двох частинах ,,Нездоланні", 1963 року, а згодом дальші об'ємисті прозові твори, ,,Пашпорт на україну" і ,,Право на велику дорогу".

Книга-вибір з попередньої поетичної творчости Ю. Буряківця, ,,Рідного краю галузка", замітна зокрема драматичними поемами ,,Запорожець у Бразилії", ,,Весняна казка", ,,Вінітарова помста" і ,,Святослав" (зі збірки ,,Листки соняшника"), що, разом з поемою ,,Скоморох" (зі збірки ,,Мого життя межінь") та ,,Рум'яним Влесом" уявляють собі епічний цикл його мітологічного й історично закрашеної творчости.

Твори цього характеру зовсім природно виникають, як черговий етап посуті ліричної музи Буряківця, з його історіософічно-поглибленого розвиткового процесу літератора-суспільника. В цьому визначенні промовисто звучать рядки його вірша з 1968 року, ,,Вінки":

...Рясніє, ніби згублені
вінки,
Сузір'я променисто
в синьокрузі.
А, може, ще один з вінків
отих
Жбурне до берега русалка
вчасно,
Щоб хоч мені з спечалених
доріг
Всміхнулося те
довгожданне щастя.

Поезію Буряківця побажано й годиться читати, з уваги на її засяг і змістовність, творчу заобрійність, багату народну поетову мову (безгоміння, тогосвіття, буслине гніздо, підтиччя, просіка, дебриці, безпрогляддя), красу метафоричного вислову (спечалені дороги, повітр'я бору, засинене роздолля, заплави наднебесся, напоєні щастям зорі тощо). А над усе, в Юрія Буряківця горить палке українське серце, що постійно живе й боліє долею свого народу:

...Ми славу предків
зберігаєм свято
І мужній поклик чуєм
Богуна.
О, земле рідна, ворогом
розп'ята,
Чи чуєш, як надходе в Край
весна!?

(,,Берестечко")

Як не один ваговитий, небуденний поет, так же і Юрій Буряківець проходить життям часто й незапримічений, особисто й як творець культури. Проте він збагачує мистецько-чуттєві й ідейні вартості, що запліднюватимуть прийдешні покоління.

Обговорювану книгу поезій можна придбати на таку адресу: Yurij Buriakiwec 77-13 170 Street, Flushing, New York 11366, USA

Ярослав Климовський

ЛИСТ-СПОГАД ВІД ДРУГА

Листи одержувати від друзів — велика приємність, а до того коли листи писані із серцем та поетичним забарвленням, не згадуючи каліграфічного почерку. Ось один із листів:

,,Дорогий Друже Ярославе!

У проміжках нестримного лету часу, я збирав думки відписати Тобі й подякувати за чудову карточку з побажаннями.

Наполягаєш, щоб я писав спогади з наголосом на театр. Тяжко, Ярославе, відновляти спомини про театр у найширшому розумінні цього слова. Я дуже вдячний рокам, що приспали їх, а сивина припорошила.

Початки були дуже болючі для душі з розчарування, що ми в країні добробуту не спромоглися принаймні на один репрезентативний театр; навіть така думка в голові не промайнула, їдучи до багатої Америки.

Розставшись із театром, з творчою працею, спомини були для мене духовим кормом, вони залишились глибоко в моїй душі. Та не так легко було їх забути і приспати. Вони, як фільмова стрічка просувались перед очима при виснажливій праці на хліб наш щоденний. І це так раптово промайнуло наче б положився спати молодим, а прокинувся старим, або, як Фрідріх Шіллер висловився: ,,серце вмерло, а світ став пусткою", та все ж один спомин відновлю і поділюся з Тобою.

Після війни я опинився в західньо-німецькому містечку Кавфбойрен. Там був, як знаєш, невеличкий табір для переміщених людей, що містився в гостинниці ,,Стахус". У ньому жило 60 осіб, а решта по приватних мешканнях, за що платила Управа міста. Я з Олею мешкав в одному з таких приватних мешкань.

Кавфбойрен, хоча невеличке містечко мав свій театр і дуже гарний театральний будинок, до речі нічого дивного, бо кожний німець знає, що культуру народу без театру годі собі уявити.

Театральний будинок у Кавфбойрені такий, який його мають великі міста тільки розміром менший. Театральна заля з двома півкруглими балконами і льожами по боках, а за сценою вигідні роздягальні для акторів. У той час у цьому театрі примістилась була штутґартська Опера, бо Кавфбойрен не був війною нарушений, а Штутґарт був дуже потерпів від бомбардування.

Пригадую директором цього оперного театру був Ґілль. У театральній оркестрі був зайнятий наш сл. п. Богдан Сарамаґа, як перший скрипаль. Я, як актор мав вільний вступ на кожну виставу цього театру. Був знайомий із директором, цілим творчим штабом, у склад якого входили — режисери, диригенти, хореографи, балетмайстри, сценографи та само-собою знав я солістів і тих, що завідували технічним відділом включно до адміністративних службовців. Зчаста заходив я до роздягальні. Всі віталися зі мною, як колеґи та відносились до мене прихильно, дружньо; крім цього я відчув якусь особливу пошану, що мене зустріло вперше в моєму житті.

Німецький театр, ота трибуна духової культури нації зумів виховати нарід у любові та пошані до жрекинь і жреців Мельпомени. Взагалі у німців актор, це наче надлюдина. А як у нас було? Скільки то насмішкувато-злобних епітетів переносив український актор. А чи зараз наших акторів належно доцінюється? Часто-густо за режисерію беруться люди неосвічені в галузі театрального мистецтва і випускають у серйозних академіях юначок і юнаків з рецитаціями з рівнем пожалься Боже! В той час коли в даній місцевості є декілька професійних сил, які підготовили б як слід здібних аматорів. Чи до них звертаються? І чи не парадокс при наявності, Богу дякувати, ще багаточисельного Об'єднання Мистців Української Сцени, аж роїться від самозванців-невігласів.

Та завернім до Кавфбойрену. Тут я був знайомий із багатьма, як з молодими, так із старшими німецькими громадянами. Видатним лікарем у цій місцевості був д-р Кріґер. Одного разу я пішов до нього, бо дістав на обличчі якусь висипку мабуть чи не з голення. Д-р Кріґер, знаючи, що я актор не лише, що не прийняв від мене грошей за лікарську візиту, але ще до рецепти долучив карточку до аптекаря. В аптеці видано мені приписані ліки безкоштовно, що мене дуже здивувало. Власник аптеки сказав, що він акторів обожнює і що таку маленьку прислугу вчинити акторові вважає своєю великою честю. Людина мусить уродитись — додав аптекар — із талантом, даним йому Всевишнім. Все одно мене це не задовольняло, я почувався якось ніяково, сором'язливо.

Штутґартський Оперний Театр, будучи довший час гостем у Кавфбойрені не обмежувався виключно до оперних чи балетних спекталів, у репертуарі були музичні комедії й дивертисменти тобто пестрі вечори з музичними, балетними точками, сольовими і хоровими співами та живим словом.

Театральна заля була кожного дня виповнена вщерть глядачами. Коли настав ,,верунг" (виміна грошей на нову вже стабільну валюту), маючи леґітимацію на постійне безкоштовне відвідування театральних вистав, я пішов на ,,Реквієм" Верді; оте ,,Реквієм" не мало нічого спільного із втратою Великонімеччини, але якось наче б перекликалося. Ішов на виставу з думкою, що з уваги на ,,верунг" заля світитиме пусткою, та яке було моє здивування, що заля була заповнена, як кажуть, по береги. Після вистави підійшли до мене знайомі студенти, бо хотіли знати мою думку про спектакль. У коротких словах я спрецизував свою думку та додав, що подивляю, що не зважаючи на ,,верунг" стільки публіки прийшло до театру. Співрозмовці, замовчавши, якось здивовано глянули на мене, а не втерпівши одна студентка відізвалась:'дивно, що ви актор і так думаєте, а я вам на це скажу коротко — мій жолудок завтра може відчувати голод, зате моя душа буде сита'. А тут, у ЗСА — Ярославе! — навпаки. Жаль, жаль.

Дорогий друже! Я подав Тобі фраґмент із моїх спогадів без зайвих прикрас із думкою, що актор актора і відомого театрального діяча зрозуміє. Щиро поздоровляю й остаюсь із глибокою пошаною до Тебе — Твій Іван Федчишин з Олею".

Іван Федчишин, один із відомих українських акторів. Він пробував теж своїх сил у режисерії, в чому йому щастило. Після завершення середньої освіти і деяких

(Закінчення на стор. 4)

СОЮЗОВЦІ! ЖИТТЬОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА МАЛУ СУМУ НЕ Є ЖАДНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ. ПЕРЕВІРТЕ НЕГАЙНО ВИСОТУ СВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І ПІДНЕСІТЬ ЙОГО ДО ТАКОЇ СУМИ, ЯКА ВІДПОВІДАЛА Б ПОТРЕБАМ ВАШОЇ РОДИНИ. ЧИМ БІЛЬША РОДИНА, ТИМ БІЛЬШЕ ТРЕБА МАТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ МОЖНА ЗАБЕЗПЕЧИТИСЬ НА НЕОБМЕЖЕНУ СУМУ 50,000, 100,000, 200,000 І БІЛЬШЕ ДОЛ. РАДИМО ВАМ ЩЕ СЬОГОДНІ ПЕРЕВІРИТИ ВИСОТУ ВАШОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

„Рідна Школа" в Бостоні

Діти „Рідної Школи" під час дозвілля з батьками.

У суботу, 1-го червня, відбулося закінчення навчання в школі українознавства, управителькою якої є енерґійна і працьовита Марія Вознюк-Конноді. Завдяки її старанням Шкільна рада Бостону передала для користування української школи один шкільний будинок. Так що вже третій рік українські діти навчаються у вигідних шкільних приміщеннях, що має добрий вплив на дітей, а з другого боку, заощаджує Батьківському комітетові багато грошей на втримання школи, згадати хоч би безкоштовне огрівання шкільних приміщень.

До кінця року навчалося 32 дітей. Садочок, який веде Віра Микита, нараховує шестеро дітей. Інші діти поділені так: 1-ша і 2-га кляса — 8 дітей, 3-тя і 4-та кляси — 6 дітей, 5 і 6 — 6 дітей, 7 і 8 — 6 дітей. Крім згаданої М. Вознюк-Конноді, учителями були: Лідія Немировська, Данило Садовий, диякон Богдан Тарнавський і Станислав Берегулька.

Для старших учнів це був останній рік навчання, що його закінчили такі учні: Кассараба Наталка, Конноді Таня, Конноді Теодор, Луців Олег, Луців Орест, Пясецька Ніна. Школою опікувався Батьківський комітет у такому складі: Зенон Кассараба, голова; Данило Садовий, заступник; Ірена Коваль, секретар; Степан Голуб, скарбник. При невеликому числі дітей, Батьківському комітетові доводилося поборювати багато труднощів, тому що комітет розпоряджав надто обмеженими засобами. Відомо, що виховання нашого доросту - це не лише обов'язок батьків, але також обов'язок цілої громади, почавши від церкви й організацій, до поодиноких людей включно.

З нагоди закінчення шкільного року о. Петро Огірко відслужив Молебень в церкві Христа Царя, при участі учнів, учителів, батьків і декількох громадян. Після Богослуження всі присутні зібралися в церковній залі, де М. Вознюк-Конноді привітала їх і тим започаткувала програму сходин. Станислав Берегулька, провів прилюдну лекцію з учнями найстаршої кляси, а опісля промовив до них, пригадавши про конечність продовжування навчання та побажавши їм корисного проведення літніх вакацій. У слові до батьків він закликав до праці над збільшенням числа учнів у школі. Після цього відбулася роздача свідоцтв.

На закінчення промовив голова Батьківського комітету, який подякував учням, учителям і батькам за працю та запросив присутніх на перекуску, після чого діти і батьки провели час на дозвіллі і в гутірках.

С.Б.

Ряди українських лікарів зростають

Про Юрія Дейчаківського в українській пресі були вже неоднократно згадки, як про учасника різних право захисних акцій, члена редакції "Смолоскип", про його участь в олімпійській акції в Лейк Плесід. Він дописував до української преси відносно пограми і напрямних в акціях молодих українців в Америці тощо.

Незалежно від цих громадських і політичних зацікавлень, він присвятив багато часу і труду, щоб осягнути професійну освіту, здобувши диплом маґістра біомедичної інженерії та диплом доктора медичних наук.

Д-р Юрій Дейчаківський, син д-ра Миколи і Надії, з дому Воляніків, Дейчаківських, народився у Клівленді в 1957 році. Початкову освіту здобув в парафіяльній школі св. Йосафата в Пармі, Огайо, а середню у школі св. Ігнатія у Клівленді. З відзначенням закінчив він теж школу українознавства у Клівленді. Цікавився він і музикою та вчився гри на фортепіяні спочатку в Українському Музичному Інституті, а потім закінчив вибаґливу музичну школу Міс Снов в Брексвиллі, Огайо. Виявляючи талант і зацікавлення, він вчився також гри на клярнеті і саксафоні. Не менше було в нього і зацікавлення у спортові ділянці—він грав копаного м'яча та був членом тенісової групи при школі св. Ігнатія.

Вищі студії розпочав в 1975 році в ділянці біомедичної інженерії в Північно-західньому університеті в Чикаго, перейшовши в 1976 році до Кейс Вестерн університету у Клівленді, де в 1979 році здобув диплом біомедичної інженерії, продовжуючи згадані студії в маґістерській програмі, яку закінчив в 1981 році дипломом маґістра біомедичної інженерії. Його маґістерська дипломова праця на тему „Ventilation in homogenity and pulmonary mechanism in acute asthma" була прийнята до публікації в журналі „Респірейтон"

Медичні студії Юрій розпочав в 1980 році в огайському Стейтовому університеті, а в червні 1984 році їх, осягнувши диплом доктора медичних наук. Тепер д-р Ю. Дечаківський відбуває практику—інтершип, в Ветезда Нейвал шпиталі у Вашінґтоні в ранзі лейтенанта морської фльоти.

У квітні 1984 році він одружився з Іриною Мостович, докторанткою клінічної психології, донькою д-ра Леоніда і Оксани Мостовичів з Левсіґтону. Молоде подружжя українських професіоналістів включилося в громадську діяльність у правозахисній організації та у видавництві „Смолоскип". Д-р Юрій Дейчаківський—член Українського Лікарського Товариства Північної Америки та членом 233-го Відділу Українського Народного Союзу.

Я. К.

Весняна зустріч членів і прихильників Українського Музею

Чудового весняного пополудня, в неділю, 2-го червня, відбулася в Спрінг Лейку, Н. Дж., друга з черги товариська зустріч членів і прихильників нюйоркського Українського Музею. Прибуло 213 осіб, переважно з довколишніх стейтів, між ними більшість, мабуть, становили молоді або середнього віку професіоналісти.

Спрінг Лейк - це чепурне містечко на побережжі океану з елеґантними готелями і віллями. Завдяки знайомствам панства Марії і Юліяна Бачинських з Ню Йорку вдалося винайняти залю та замовити обід для учасників зустрічі за доступну ціну в готелі Ессекс-Сассекс. Як і минулого року, подружжя Бачинських були співгосподарями гостини.

Гостей привітав голова Управи УМ д-р Богдан Цимбалістий. Він пригадав, що метою цих зустрічів є допомогти створити середовище людей, споріднених своїм розумінням ролі українського музею в такому світовому центрі як Ню Йорк і своєю готовістю допомагати для його розвитку, чи це буде своїми пожертвами, чи організуванням збірок при різних нагодах на потреби музею, чи добровільною працею у самому музеї. Це була б своєрідна "музейна спільнота", як її називають американці. Кожний американський музей має таку спільноту своїх приятелів. Рівночасно ця зустріч має збільшити фонди на придбання більшого приміщення для зростаючих колекцій музею.

Голова Управи УМ підкреслив заслуги панства Бачинських, які заініціювали ці весняні надморські зустрічі й у значній мірі їх фінансують. Завдяки своїм здібностям, тактовності й неймовірній працьовитості вони зуміли добитись успіхів як власники м'ясарні-крамниці, відомої на всю околицю першоякісними м'ясними виробами. Рівночасно вони служать українській громаді, щедрою рукою піддержуючи виховні організації та релігійні й культурні установи, між ними й Український Музей. Цей Музей має перспективи доброго розвитку в майбутньому: талановиті одиниці далі творитимуть вартості українського мистецтва, які треба буде зберігати й показувати світові. Присутні відспівали панству Бачинським „Многая літа" з почуттям щирої вдячности за їхню подиву гідну й прикладну жертвенність.

Д-р Цимбалістий привітав окремо Іванну Рожаковську, голову Союзу Українок Америки, який оснував Український Музей і постійно йому допомагає, панство Олену і д-ра Володимира Петришиних, творців тривалого 10-тисячного фонду для Музею, відомих зі своїх жертвенности на українські культурні та громадські цілі, щедрих меценатів УМ Віру і Антона Шумейків, Марію і Йосифа Лисогорів, д-ра Богдана Витвицького, голову Товариства українських профісіоналістів і бизнесменів, і гостей з Вашінґтону, Тамару та Ігоря Витковицьких (який працює дослідником в американській фльоті).

Олександер Тишовницький, скарбник Управи УМ, англійською мовою розповів про головніші осяги Музею в останньому році: про ... фото... документації життя ... української громади ..., про програми пересувних виставок, про ... ства і фондів. Ці фонди, однак, не вистачають для того, щоб купити дім і пристосувати його для потреб презентативного музею.

Гості провели кілька приємних годин при обіді, у розмовах, танцях та проходах на побережжі океану. У вистибюлі цього елеґантного готелю була виставлена кераміка і кілька металевих скульптур Аки Переймі. Гості могли їх набувати, а певний відсоток з продажі був призначений для Музею.

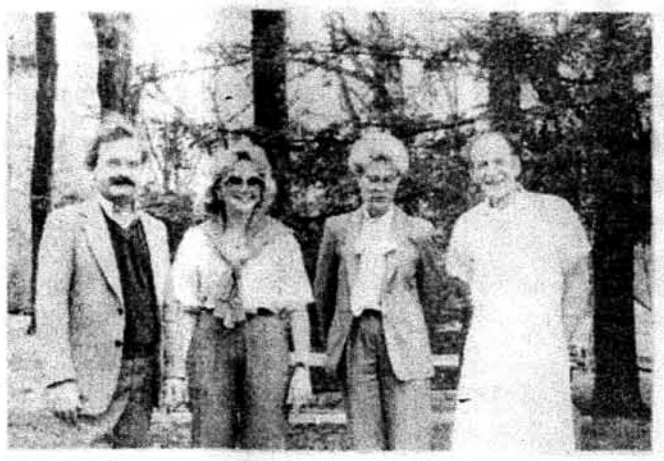
Цьогорічна товариська зустріч в Спрінг Лейку залишила в усіх дуже приємні враження й спогади. Деякі учасники пропонували влаштувати такі зустрічі двічі в році, а якщо це неможливо, плянувати вже відтепер зустріч наступної весни. Коли УМ придбає більше приміщення, він повинен стати місцем зустрічі людей, споріднених своїм зацікавленням мистецтвом й центром культурного і товариського життя, якими, м. ін., є американські музеї.

Під час зустрічі гості складали свої пожертви або декляраціі пожертв в майбутньому.

В.С.

На Союзівці...

(Закінчення зі стор. 1)

Особи від яких залежить справне функціонування Союзівки. Стоять (зліва): управитель І. Рабкевич, Аня Дидик, яка тільки гостинно виступатиме, а мистецькими програмами вестиме цього року Роман Лупань, Віра Госвич і головний кухар Андрій Лесів.

Союзівка розбудовується.

ції Союзівки, таких з'їздів немає, як також не приймається гостей лише на суботу-неділю, бо для них не вистачає приміщення, що зарезервоване для тих, які приїжджають на цілий тиждень або і на довше.

Але навіть вліті, поруч із гостями, що приїжджають лише на відпочинок, приміщення Союзівки стоять отвором для традиційних вже таборів, першого у сезоні тенісового, що кожного року має все більше й більше учасників, а відтак відпочинкових таборів для дівчат і хлопців — і в тому році це також для учасників танцювального курсу, що його буде вести відома наша прімабалерина Рома Богачевська-Прийма.

Осінню знову прийде час з'їздів, товариських зустрічей чи весіль і на великому календарі в адміністрації вже зазначені червоним олівцем зайняті усі кінці тижня, аж до місяця листопада.

Торжественне відкриття літнього сезону відбувається з Днем Незалежности, 4-го липня, що в тому році припадає на середину тижня.

На цей час Союзівка матиме вже свій повний штаб літніх робітників, яких є 50 осіб, і за них відповідають поодинокі члени адміністрації, наприклад, за штаб працівників їдальні, з яких деякі приїжджають на цю працю рік за роком, відповідає Софія Шпак і тих сезонових робітників найбільше. Звичайно їх 12 до 15 і з правила це члени УНСоюзу. Прибиранням кімнат, яких тепер є 72, завідує Аня Ковальчук, яка має до помочі ряд молодих прибиральниць.

Саме тепер, пояснює нам адміністратор І. Рабкевич, будується для усіх і їх поза будинком, що має назву „Ужгород" нове приміщення, призначене для хлопців, а відтак будуть побудовані кабіни, з'єднані разом, де буде вигідне приміщення і для дівчат і для хлопців.

Розглядаємо плян, який розложений в бюрах адміністрації і висловлюємо надію, що цей важливий вклад в розбудову Союзівки буде скоро завершений. На разі закінчено, як розповідає І. Рабкевич, працю над верандою біля Веселки, яка дозволить багатьом гостям вечірніх імпрез сидіти, любуючись свіжим гірським повітрям.

Побажавши доброго успіху у важкій, але рівночасно важливій праці в адміністрації, ми ще заглядаємо до їдальні, де панею є С. Шпак, що призначає столики, командує усіми молодими робітниками, що виконують кельнерську службу, і має під своїм наглядом усі весільні прийняття чи інші бенкети, які часто тут відбуваються.

З їдальні ми не можемо не поглянути у „царство" пана Андрія, про якого ми обширно писали минулого року. Він, як звичайно при роботі, тим разом кравнині печені, і ми лише можемо перекинутися словами. Але він як все, спокійний, тихий з увічливим усміхом ба блідому обличчі.

Подивляємо, що може так виконувати цю важку працю, яка здається ніколи не кінчається, бо ледве принесуть останки з їдальні, вже іде підготовка до обіду. І так кожного дня, бо свята і неділі, бо апетити гостей не кінчаються та не знають перепочинку.

Виходимо перед головним будинком, де нас мило усміхаються голівки виставлених рівно квітів на усіх клюмбах довкола цього головного будинку. Яке легке вони мають завдання — думаємо — в порівнянні з цією муравлиною працею, що проходить в мурах гостинних та інших приміщеннях Союзівки на те, щоб уприємнити перебування усім гостям, які з'їжджаються на цей оспіваний вже „клаптик України", що ним стала ця оселя Українського Народного Союзу для багатьох сотень українців.

Відбулися Загальні збори 4-го Відділу ОДВУ в Дітройті

(П.С. ІСНО).—2-го червня ц.р. відбулися в Дітройті, Миш., Загальні збори 4-го Відділу ОДВУ ім. сотника Ю. Головінського.

Збори відркив уступаючий голова Відділу інж. Степан Білий, після чого присутні, вставши з місць вшанували пам'ять членів, які за останні два роки відійшли у вічність. Після проголошення порядку нарад та прочитання протоколу, що його Загальні збори одноголосно одобрили, вибрано президію зборів в складі: інж. С. Білий, предсідник, Олесь Гуґель, секретар.

Про діяльність уступаючої Управи 4-го Відділу ОДВУ в Дітройті впродовж останніх двох років звітував інж. С. Білий. Він докладно насвітлив діяльність Відділу, як в середині організації, так і на громадському відтинку, де членство ОДВУ постійно брало активну участь. На кінець свого звіту він склав подяку членам Управи, членам ОДВУ за їхній вклад праці на всіх відтинках українського організованого життя.

Фінансовий звіт подав скарбник Петро Гальний, який ствердив, що цифри у його звіті говорять самі за себе: українська громада в Дітройті вміє оцінити діяльність ОДВУ та своїми щедрими пожертвами допомагає реалізувати завдання та працю, яку ОДВУ в загальному виконує. За це належиться їй щира подяка. Касовий звіт виказав, що до каси Відділу вплинуло понад 6,000 дол. Найбільшу суму зібрано на УВФонд — 3,150 дол.; коляда ОДВУ — 1,180 дол., інші збірки на СКВУ, УКРаду, „Українське Слово" тощо.

Після звітів розвинулася ділова дискусія, в якій взяли участь Михайло Мушинський, Богдан Дяків, Дмитро Ощудляк, Олесь Гуґель, інж. Юрій Левченко та Петро Гальний. Дискутанти заторкнули різні ділянки праці та з признанням висловлювали подяку голові інж. Степанові Білому за вичерпний звіт і його вклад праці в діяльність Відділу.

Внесок Контрольної комісії, яка ствердила, що діловодство Відділу проводилося взірцево, а діяльність уступаючої Управи заслуговує на абсолюторію з признанням, всі присутні одноголосно підтримали оплесками.

Нову Управу 4-го Відділу ОДВУ на наступні два роки вибрано у такому складі: голова — інж. Степан Білий; заступник голови й організаційний референт — Ярослав Стасик; секретар — Олесь Гуґель, скарбник — Петро Гальний, член управи — Дмитро Ощудляк; Контрольна комісія: голова — Михайло Мушинський, члени — Богдан Дяків і проф. Остап Квітковський.

Загальні збори вирішили скласти від Відділу ювілейний даток — 50 дол. на „Наш Клич", що відзначує в цьому році в Арґентині своє 50-ліття та є органом Товариства „Відродження" що діє в системі ІСНО. Крім цього, присутні на Загальних зборах доповнили даток своїми пожертвами, що дало загальну суму 1,819 дол. на „Наш Клич".

Цьогорічні Загальні збори 4-го Відділу ОДВУ в Дітройті пройшли в діловій та дружній атмосфері.

Матура в школі українознавства при ОУА „Самопоміч" у Ню Йорку

Під проводом інспектора шкіл українознавства д-ра Олександра Лужницького, 20-го і 27-го квітня ц.р., відбувся у Ню Йорку іспит зрілости для учнів, які закінчили 12-ту клясу і завершили своє навчання в школі українознавства при ОУА „Самопоміч".

Учителями матуральної комісії були: директор — Павло Дорожинський, о. Севастіян Шевчук, Евстахія Гойдиш, Ольга Кекіш, Осип Мулик, Петро Содоль і Христина Ференцевич.

Першого дня іспитів, 20-го квітня, учні здавали письмові іспити в двох частинах. Перша частина охоплювала мову і літературу. У другій частині письмових іспитів кандидати могли вибрати тему з історії або культури. Усі матуральні теми були узгіднені і затверджені Шкільною Радою при УККА.

За тиждень, 27-го квітня, відбулися усні іспити, які охоплювали, крім тих самих предметів, які були подані в першій частині (мова, література, історія і культура), ще додатковий предмет — географію.

Іспит зрілости успішно здали такі учні: Марко Бабурка, Марта Бехтольд, Роман Бідяк, Христя Брикович, Віра Вітюк, Христина Грицин, Адріян Дмитренко, Мирослава Драган, Людмила Лозова, Андрій Недільський, Андрій Олинець, Марко Слиж, Оленка Червоняк і Марко Якубович.

Матуральні свідоцтва урочисто були вручені абсольвентам 8-го червня; свідоцтва вручав директор школи Павло Дорожинський. Рівночасно матуранти одержали дарунки — книжку „Мої спостереження із Закарпаття" автор д-р Юрій Химинець, від Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч" в Ню Йорку; „Короткий словник української мови", автор П. М. Деркач, від Батьківського комітету, і традиційного чека для відмінників від Українського Народного Союзу.

Після цього, матуранти попрощалися зі школою і вчителями під час багатолюдної ґрадуації. На цю урочистість учні, їхні рідні і приятелі поїхали до сусіднього стейту Ню Джерзі, де у Домі Української Культури, в осередку православної церкви в Савт Бавнд Бруку завершилося закінчення шкільного року і самої школи.

У репрезентаційній залі Дому Культури зійшлися абітурієнти усіх шкіл українознавства метрополії Ню Йорку. Їхнє прощання зі школами і викладачами позначилося глибокою щирістю і вдячним зрозумінням зусиль учителів дати якнайбільше знання з ділянок українознавства. А у батьків і гостей старшого покоління не одному заблисла сльоза в очах.

Бенкетом, а потім танцями закінчилася вже 35-та матура шкіл українознавства.

Ольга Кекіш

„Листи читачів" повинні бути не довші, як одна сторінка машинопису, друкована через два інтервали. Лист повинен торкатися тем, порушених тільки на сторінках „Свободи". Реагувати слід до десяти днів після опублікування матеріялу. Якщо лист пишеться рукою, то слід писати його чітко і виразно і також з великими відступами поміж рядками. Редакція застерігає за собою право скорочувати листи й виправляти мову, як і скреслювати різкі вислови.

Лист — ...

(Закінчення зі стор. 2)

високошкільних курсів у Львові, в початках тридцятих років вступив до українського галицького пересувного театру, в якому провів ціле своє молоде життя. Щойно, за „визволення" і за німецької окупації працював актором декілька років у стаціонарному театрі в Тернополі, звідки подався на еміґрацію, спершу до Німеччини, а звідти до ЗСА, до Дітройту, на постійне замешкання, де живе посьогодні.

Від себе поздоровляю його з блискучим листом-спогадом, а водночас щиро дякую за нього, він бо кидає яскраве світло на відношення чужинців до акторів, як особливої професії і що для них уявляє собою мистецтво театру.

З черги дякую другові Івасеві, що дозволив мені цього листа надрукувати на сторінках „Свободи" та прохаю про більше таких листів, за які буду йому несказано вдячний.

Таня Хомяк здобула стипендію, нагороди

Т. Хомяк

Таня Богачевська-Хомяк, член 25-го Відділу УНС, здобула стипендію ім. Ненсі Ланкастер Лінджорд, яка покриє кошти її студій на першому році в університеті Вірджінії у Шарлотсвіллі. Таня закінчила середню школу МекЛейн — вашінґтонського пригорода — 6-го червня 1985 року.

Стипендія Лінджор була встановлена три роки тому у пам'ять медичної сестри, дружини офіцера військово-морської фльоти і мами чотирьох дітей, яка за життя активно пропаґувала навчання чужоземних мов у шкільній системі повіту Фейрфекс у Вірджінії. Кандидатами на стипендії були усі учні школи МекЛейн, які вивчали чужі мови і були активні у студентському житті. Цьогорічна стипендіятка Таня Хомяк на протязі чотирьох років вивчала французьку мову і була відзначаючою ученицею у всіх предметах. Крім цього, кожного року вона працювала в редакції шкільного альманаху, а як старшокурсниця була його головним редактором у 30-ту річницю існування школи МекЛейн. Вона була також членом добродійного клюбу Кі, середньошкільного товариства журналістів, французького клюбу, Всеамериканського товариства визначних студентів і Всеамериканського товариства визначних студентів французької мови. Торік вона закінчила з відзначенням школу українознавства у Вашінґтоні.

На випускному вечорі школи МекЛедйн вона виступила з привітальним словом від імени студентів і одержала нагороду учительського збору (учителі кожного року вірізняють одну студентку і одного студента з-поміж випускників). Серед інших нагород вона дістала президентську відзнаку академічної вправности, губернаторську нагороду академічної майстерности, нагороду батьківського комітету та грошову нагороду французького клюбу. Як степендіятка Лінджорд вона також одержала золоту медалю з зображенням Ненсі Ланкастер Лінджорд.

Тоня Хомяк народилася в Ню Йорку 18 років тому і переїхала з батьками в околицю Вашінґтону, коли їй було шість років. З того часу вона є членом вашінґтонської станиці Пласту, останньо працюючи як виховниця гуртка юначок, про що згадав заступник директора школи, коли покликав її до слова на випускному вечорі.

Університет Вірджінії, де вона плянує вивчати гуманітарні науки, надав їй звання студента ім. Вілляма Еколса. Кожного року цей університет так вирізняє приблизно сім відсотків нових студентів і дає їм вільну руку у встановленні навчальної програми та призначає для них окрему групу професорів-дорадників, спеціялістів різних дисциплін.

Н. Н.